

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Величка Иванова Милина,
Военна академия "Георги. С. Раковски",
професионални направления:

3.3. Политически науки и 9.1. Национална сигурност

Относно: дисертационен труд за присъждане на научната степен
“доктор” в професионално направление 3.3. Политически науки,
докторска програма „Политология“

Автор на дисертационния труд: Хасан Онур Демир,
докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Администрация,
управление и политически науки“ на Факултет „Международна
икономика и администрация“, Варненски свободен университет
„Черноризец Храбър“

Тема на дисертационния труд:

ПОЛИТИКАТА ЗА СИГУРНОСТ НА БАЛКАНИТЕ СЛЕД
СТУДЕНАТА ВОЙНА

Основание за представяне на рецензията – участие в състава на научно
жури определено със заповед № 502 от 02.09.2022 г. на Ректора на
ВСУ „Черноризец Храбър“

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

За изминалите само три десетилетия от края на Студената война, държавите от Балканите преживяха сложни трансформации, трябваше да се справят с комплексни и остри кризи на сигурността, да преодоляват исторически противоречия, да изграждат нови основи и модели на доверие. В този смисъл, резонно е наличието на многобройни изследвания предлагащи обяснителни модели, анализ и оценка,

сценарии на развитие или политически препоръки по темата за сигурността на Балканите.

Хасан Онур Демир успешно се е справил с предизвикателството да предложи свой, различен поглед към това изследователско поле, като е направил анализ и оценка на процесите и актьорите на Балканите след Студената война през призмата на теорията за регионалния комплекс за сигурност. Специфичното за нея, което се оказва много продуктивно за целите на дисертационното изследване е, че според авторите на теорията, RSC се основават главно на изгражданите модели на взаимодействие между участниците, които могат да конструират сигурността.

Изследването на тези модели, сценариите на тяхното развитие в контекста на все още нерешените противоречия и новите предизвикателства пред Балканския подкомплекс за сигурност е не само изключително актуален научен проблем, но и с потенциал за висока както теоретична, така и практическа стойност и значимост, които убедително са обосновани от докторанта. Нещо повече, в контекста на очертаващия се многополюсен свят и фрагментирана глобализация, безспорно нараства изследователския потенциал на теорията за регионалния комплекс за сигурност.

2. Оценка на научните резултати

Представеният дисертационен труд е завършено, самостоятелно проведено научно изследване, което има сложен интердисциплинарен характер и представя своя автор като притежаващ дълбоки познания по теория на сигурността, международни отношения, геополитика, регионална сигурност.

Библиографският списък включва 292 заглавия на английски, турски и български език. Те са реално използвани и цитирани в текста на дисертацията, което дава възможност да се отличи авторския принос по

темата.

Работата е много добре концептуализирана. Обектът на изследването и предметът на цялостния анализ в дисертационния труд са коректно дефинирани и са пряко и непосредствено свързани с разгърнато дефинираната цел на научното търсене - посочване промяната в динамиката на сигурността чрез изследване на трансформационната сила на НАТО и ЕС на посткомунистическите Балкани и ролята на външните участници, гарантиращи мира и стабилността на регионално и държавно ниво в Западните Балкани.

Тази научна цел убедително е постигната чрез последователното и в пълен обем решаване на формулираните от докторанта като изследователски проблеми, пет основни задачи. За това са допринесли и адекватно използваните разнообразни изследователски методи и подходи, с акцент върху проследяване на процеси и изследване на казуси.

Изложението е структурирано в три основни глави и в рамките на заявените ограничения представя пълноценно развитие на темата.

Високо положително оценявам убедително демонстрираното познаване и разбиране на теорията на сигурността и компетентното обосноваване на ефективността на теориите на копенхагенската школа за регионалните комплекси за сигурност и секюритизацията, като теоретична база на изследването.

Като значим резултат в работата определям критичното осмисляне на подхода към дефинирането от Б. Бюзан и О. Уейвър на Балкански подкомплекс за сигурност и аргументирането на тезата, че неговите граници през целия изследван период съвпадат най-вече с региона, опередян днес като Западни Балкани.

Специално отбелязвам практическия потенциал на идентифицирането и структурирането на политиките на ЕС като

инструменти на меката сила за динамично въздействие върху процесите на реформи в държаните в региона.

Постижение на анализа в изследването е категоричното аргументиране на извода за нарасналата взаимната зависимост между балканските страни в областта на сигурността за периода след 1991г. Поставена в основата на политиките за сигурност на държавите в региона и външните геополитически играчи, тази формула би могла да доведе до повече стабилност и развитие на Западните Балкани.

Формулираните резултати от анализа и структурираните по тях релевантни аргументи убедително потвърждават основната изследователска теза.

3. Оценка на приносите в дисертационния труд

Постиженията в докторската си работа Хасан Онур Демир, дефинира в пет приноса. По принцип, приемам самооценката на докторанта за реално постигнати сериозни научни резултати в работата. Като по по-значими от тях, основно заради тяхната полезност и възможна практическата приложимост, определям:

- Доказването на потенциала на теорията на регионалния комплекс за сигурност за актуализираното ѝ използване на Балканите.
- Направеното на базата на нови данни предефиниране на Балканския подкомплекс за сигурност.

Авторефератът коректно и пълно представя резултатите от дисертационното изследване.

По темата на докторската работа има четири научни публикации, които дават необходимата публичност на постиженията и приносите в изследването.

4. Становище относно наличието или липсата на плагиатство

В рамките на моите компетенции и достъпните ми източници не установявам плагиатство в представените публикации.

Не ми е известно в хода на процедурата да са получавани неанонимни и мотивирани писмени сигнали за плагиатство.

5. Критични бележки и препоръки

Основните ми претенции са: първо, по отношение формулировката на приносите, която би могла да бъде по предметна и второ, по формулирането на изводите към основните глави, който звучат повече като анотация, а не дефиниране на резултати от анализа.

Препоръката ми е за продължаване на изследванията по тази толкова динамична и значима за европейската и глобалната сигурност тема.

6. Заключение

Представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

Като оценявам достойнствата на постигнатото, давам положителна оценка на дисертационния труд на тема „Политиката за сигурност на балканите след Студената война” и изказвам съгласието си на Хасан Онур Демир да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 3.3. Политически науки, научна специалност „Политология“.

септември 2022